

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Juris Canonici A. R.P. Paulo Laymanno Societatis Jesu Theologo SS.
Canonum In Alma, Catholica, Et Episcopali Universitate Dilingana
Professore Qvondam Ordinario, Prælectionibus Academicis Illustrati

Laymann, Paul

Dilingæ, 1673

Capitvlvm LV. Ultra tertiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62587](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62587)

lem & criminalem, quod licet emendatus de crimine ipso jure infamiam non irrogante in causâ civili repelli non possit, tamen hanc regulam generatim non procedere in causâ criminali, siquidem in istâ quandoque spectatâ qualitate personæ, criminis aliarumque circumstantiarum etiam is, qui pœnitentiam egit, repelli potest, cum adhuc pronitas aliqua seu facilitas ad peccandum subesse possit, ob quam hominis fides dubia reddatur.

Ethæc inferuire possunt ad cognoscendum, num criminofus ad dignitatem seu prælaturam electus repelli possit; si enim in crimine graui ac notorio juris aut facti notitia perseueret, vel illud non ita pridem commiserit, ita vt infamia inde resultans adhuc permaneat, repelli debet. vt docent *DD. in c. 22. de elect. & c. 1. sin autem crimen per constantem, apertam, & moraliter certam vitæ emendationem sublatum sit, tunc repelli non debet, tanquam indignus. Argum. c. Ferrum. 18. dist. vbi gl. ait, quod talis nouus seu alius esse censeatur post emendationem, ita etiam docet Archidiaconus, & gl. margin. ait, ex vno capite aptiorem esse ad gubernationem, qui peccauit, & peccatum emendauit, quod aliis compati possit, exemplo S. Petri, de quo in eo capitulo sermo est: quare etiam Abbas fatetur *cit. c. Dudum. n. 24.* si constet aliquem esse emendatum, quod repelli non possit.*

Cæterum, si aliquis propter crimen graue per iudicis sententiam damnatus fuerit, vel ab electione repulsam tulerit propter crimen, tum notam exinde aliquam gerit etiam post criminis emendationem. vt docui in *quest. de elect. q. 71.* & dicitur in *c. 1. hoc tit.* opinionem alicuius grauari, si in priore aliquo iudicio propter crimen à ferendo testimonio repulsus fuit.

Cur autem crimen, tametsi notorium sit, solâ notitiâ facti per emendationem constantem ac diuturnam penitus tolli censeatur, non item quod notorium est notitiâ juris, præsertim per latam sententiam. ratio huius rei in promptu est, quia quâ cau-

sâ aliquid nascitur, eadem etiam dissoluitur, vt in proposito Gratianus annotauit *dist. 61. §. His omnibus.* vbi ait, quod Ecclesiasticæ prohibitiones suas causas habent, quibus cessantibus, cessent etiam ipse, cum itaque infamia facti ex solo crimine seu criminosa vitâ contrahatur, eâ penitus depositâ, & illa cessare debet, vt etiam docui in *cit. c. 4.* at verò infamia contracta ex jure, præsertim per sententiam, per jus seu principis sententiam seu dispensationem tolli debet.

Quæres: cur criminofus seu qui in graui crimine non habente juris infamiam annexam persistit, per exceptionem repelli non possit à munere iudicandi, neque ab officio eligendi, sicuti hic notauit *Abbas & Felinus. n.* Quia jus ipsis omnimodè ac plenè acquiritum est, quo priuari non debent, nisi cognitâ sententiâ per depositionem aut priuationem à superiore

CAPITVLVM LV.

Ultra tertiam.

PARAPHRASIS.

Si tertio testes producti sint ac recepti, non debet quarta productio concedi, nisi is, qui eam postulat, prius iuramentum præstiterit, quod nec per se, nec per alium attestaciones subtraxerit, aut percunctando didicerit; deinde quod non dolo, seu malitiosè eam postulet, sed quia testes, quos jam producere vult, antea habere non potuerit. desumptum est *hoc c. ex auth. de test. §. Quia verò. collat. 7.*

S V M M A R I V M.

1. Ad quartam testium productionem non admittendus, nisi præstato prius iuramento legali.

NO T. I. Si quis testium seu à se, seu à parte aduersâ productorum testimoniationes didicerit, intelligo sufficienter, & ab eo, cui fidem habere possit, admittendus non est ad aliam testium productionem, vt etiam dictum est in *c. Fraternitatis 17. hoc tit.* & videri potest *Farinac.*

Not.

Not. II. Ad quartam testium productionem aliquis admittendus non est, nisi præstito prius juramento legali, ut habetur in cit. *S. Quia verò. authent. de testib. collat. 7.* & dixi in c. 15. hoc tit.

CAPITVLVM VLT.

Non debet.

PARAPHRASIS.

Accusatus de crimine, pendente accusatione, ad testificandum in causâ criminali, admittendus non est, præterquam in criminibus exceptis, quandoquidem eiusmodi accusatus, nisi innocentiam suam ostenderit, ab accusando quoque, & Ordinum susceptione repellitur.

SVMMARIVM.

1. Accusatus de crimine, dum accusatio pendet, vel innocentia non est ostensa, testis legalis integer esse non potest.
2. Nec admittendus ad accusandum, & ad Ordinum susceptionem.
3. Multò minus ad beneficia & Prælaturas promovendus.
4. Cantela, ne quis his constitutionibus abutatur in fraudem.
5. Præiudicium aut commoditas concessa à jure non debet prodesse ei, qui per fraudem eam procuravit.
6. Accusatus & denunciatus etiam charitativa tantum denuntiatione de crimine, pendente accusatione, non potest accusator esse aut testis in causâ criminali, neq; ad beneficia & ordines promoveri, etiam quando ex officio iudicis proceditur contra aliquem.

NOT. I. Accusati de crimine, dum accusatio pendet aut innocentia ostensa non est, gravata censetur existimatio, idèque non est testis integer seu omni exceptione major, quamobrem eiusmodi hominis testimonium, tamen non facit probationem simplicem, idèque ob unius eius testificationem non potest parti, pro quâ testimonium prolatum est, deferri juramentum in pro-

bationis supplementum, uti videre est apud Glossatorem Abbatis & Felinum n. 2.

Not. II. Hæc æquiparantur in jure, quòd ad accusandum, testificandum in causâ criminali, & ad ordinum susceptionem admittendi non sint accusati de crimine, interim dum lis seu quæstio criminalis pender, ita docet gl. recepta. *Imola hic n. 1.*

Adde 1. Quòd talis multò minùs ad beneficia & prælaturas promoveri debet, dum eius existimatio gravata, aut vitæ honestas in dubium reuocata est, juxta c. *Omnipotens 4. de accusat.*

Dices: his constitutionibus aliquis in fraudem abuti poterit, si quempiam accuset de crimine, ut eum à testificatione ordinis, beneficii, aut prælaturæ assentione impediat. *Et cum Io. Andr. hic & Abbate n. 5. Felino n. 2.* huic malitiæ obviari posse, si præfigatur temporis spatium accusatori, intra quod accusationem prosequi ac perficere debeat, postea non audiendus. *Arg. c. 1. de restitut. spoliat. in 6.* vel si recipiatur testimonium accusati, sed exceptio seu oppositio in finem litis referretur, si interim cognitum sit, num testis nocens an innocens existat, quemadmodum etiam *Innoc. docet in cit. c. Omnipotens. 16. Io. Andr. hic n. 3. Imola in fine huius capituli,* quòd accusatus pendente accusatione eligi possit, licet confirmari non debeat, nisi prius innocentia ostensa, vel absolutio facta sit.

Occasione hinc acceptâ tradit *Felinus hic* doctrinam generalem, quòd præiudicium aut commoditas concessa à jure non debeat prodesse ei, qui per fraudem eam procuravit, ut si aliquis ex intentione inimicitiam hominis procuravit, ut eum à testimonio repellere queat, aut si Episcopus procuravit negligentia Canonicoꝝ in conferendo beneficio, ut collatio ad ipsum post sex menses devoluatur, juxta c. 2. *De cõcess. præb.* quia uti dicitur in c. *Postulâstis. 15. de cõcess. præb.* cum dolosè impedierit, dolus suffragari ei non debet, sed secus dicendū videtur, si quis nõ per dolum, sed suo jure utens legis commoditatem sibi procurat, & huc spectat regula: quòd dolo nõ agit, qui jure suo utitur.

Adde